

Φύλο και Κοινωνία της Πληροφορίας

"ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ" Ευρωπαϊκό Συνέδριο που διοργάνωσε η Γενική Γραμματεία Ισότητας, στο πλαίσιο της Ελληνικής Προεδρίας της Ε.Ε. σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Αθήνα, 5-6.5.2003
Χαιρετισμός ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ, ANNA KARAMANOY, Πρόεδρος	

Εκ μέρους της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων Ευκαιριών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της οποίας έχω την τιμή να προεδρεύω, θα ήθελα να δώσω τα πιο θερμά συγχαρητήριά μου στην Ελληνική Προεδρία, στον υπουργό Εσωτερικών, στην Ελληνίδα Επίτροπο κα Άννα Διαμαντοπούλου και στη Γενική Γραμματέα Ισότητας κα Έφη Μπέκου για την πρωτοβουλία που ανέλαβαν να αναδείξουν το θέμα του φύλου στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Είμαστε όλοι μάρτυρες των δραματικών αλλαγών που συντελούνται καθημερινά, ως αποτέλεσμα της εκρηκτικής ανάπτυξης της τεχνολογίας και της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, που μεταμορφώνουν με ταχύτητα την υλική βάση της κοινωνίας και επαναπροσδιορίζουν τις σχέσεις οικονομίας, κράτους και κοινωνίας. Αυτές οι αλλαγές προβλέπεται να επεκταθούν ακόμη

περισσότερο στο μέλλον με σοβαρές συνέπειες στις συνθήκες ζωής και εργασίας όλων των πολιτών – γυναικών και ανδρών.

Δυστυχώς μέχρι στιγμής στο δημόσιο διάλογο, όπου κυριαρχεί ο ανδρικός λόγος, αλλά και στις συζητήσεις μεταξύ των ειδικών, σχετικά με την ανάπτυξη και τις συνέπειες των νέων τεχνολογιών, το ενδιαφέρον εστιάζεται κυρίως στις οικονομικές επιπτώσεις, αγνοώντας την ανάλυση που εξετάζει τη διάσταση του φύλου, με συνέπεια τα ζητήματα της τεχνολογίας να ερμηνεύονται λανθασμένα ως ουδέτερα ως προς το φύλο.

Στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας δημιουργήθηκαν 3 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας εκ των οποίων 1,6 εκατ. καλύφθηκαν από γυναίκες. Αξίζει να σημειωθεί ότι πάνω από το 60% των νέων θέσεων που δημιουργήθηκαν μεταξύ 1995 και 2000 ανήκαν στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας, όπου οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται, ιδίως στα υψηλότερα κλιμάκια τεχνικής εξειδίκευσης και στο επίπεδο λήψης αποφάσεων. Άρα, η οικονομική ανάπτυξη στον τομέα των σύγχρονων τεχνολογιών, υπό τις παρούσες συνθήκες, επιδεινώνει τις διαρθρωτικές αδυναμίες και βαθαίνει τις διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Η αγορά εργασίας παραμένει διαιρεμένη κατά φύλα, με τους άνδρες να κυριαρχούν στις νέες τεχνολογίες και τις γυναίκες στις χαμηλότερα αμειβόμενες θέσεις, που απαιτούν λιγότερη εξειδίκευση και συνεπάγονται μικρότερη ασφάλεια. Οι γυναίκες

προσλαμβάνονται κυρίως σε θέσεις εφαρμογών σύγχρονης τεχνολογίας, σε υπηρεσίες χρήσης πληροφορικής, ενώ οι δημιουργικές θέσεις των στελεχών παραγωγής λογισμικού και ανάλυσης συστημάτων κυριαρχούνται από άνδρες. Χωρίς αμφιβολία οι

νέες εργασιακές πρακτικές είναι πολύ απαιτητικές, τόσο για τους άνδρες, όσο και για τις γυναίκες. Ωστόσο, η πίεση της εργασιακής ζωής δείχνει να βαραίνει δυσανάλογα για τις γυναίκες.

Η εργασιακή κουλτούρα των νέων τεχνολογιών με την εμμονή της για «ταχύτερα, καλύτερα, πιο σύγχρονα» αποτελέσματα θέτει σε μειονεκτική θέση ιδιαίτερα τις γυναίκες που φέρουν πολλαπλά βάρη της οικογένειας και της εργασίας. Η συνεχής πίεση που πηγάζει από την ανάγκη για διαρκή ενημέρωση, μετεκπαίδευση και απόκτηση επιπρόσθετων προσόντων, με δεδομένη την τεράστια ταχύτητα των αλλαγών στο πεδίο αυτό, δημιουργεί ασφυκτικές καταστάσεις εργασιακού άγχους που πιέζουν τις σταδιοδρομίες των γυναικών. Η ψηφιακή οικονομία προσφέρει ευκαιρίες αλλά και προκλήσεις για τις γυναίκες, προκλήσεις που διαφέρουν από τις αντίστοιχες των αντρών και βασίζονται στους διαφορετικούς ρόλους και τη θέση τους στην οικογένεια και την κοινωνία. Είναι γεγονός, ότι τα οφέλη των νέων τεχνολογιών κατανέμονται κατά άνισο τρόπο –σε παγκόσμιο και τοπικό επίπεδο και μεταξύ διαφορετικών κοινωνικών ομάδων. Ωστόσο, η διάκριση με βάση το φύλο στην πρόσβαση και τη συμμετοχή για την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας είναι μια από τις πιο σημαντικές ασυμμετρίες

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τονίζει ότι, μέχρι σήμερα η οπτική του φύλου στον τομέα της νέας τεχνολογίας έχει αγνοηθεί παντελώς, επειδή οι επιπτώσεις της και οι δυνατότητές της θεωρούνται γενικά ουδέτερες απέναντι στα φύλα. Η Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων Ευκαιριών επιθυμεί να αναλάβει ενεργό ρόλο στο να εισάγει την διάσταση του φύλου στη συζήτηση για τις ψηφιακές διακρίσεις και τη διαμόρφωση

πολιτικής σχετικά με τις νέες τεχνολογίες. Για τον σκοπό αυτό έχει αποφασίσει τη σύνταξη σχετικής έκθεσης πρωτοβουλίας.

Οι παραδοσιακές προσεγγίσεις των νέων τεχνολογιών με βάση τις οικονομικές, επαγγελματικές ή απλώς τις τεχνολογικές παραμέτρους και τη φιλελεύθερη αντίληψη περί συμμετοχής, θα πρέπει να συμπληρωθούν με αρκετή ευαισθησία απέναντι στα ζητήματα φύλου, στη ποιότητα ζωής, στο ανθρώπινο και κοινωνικό περιβάλλον των νέων τεχνολογιών. Αποτελεί αντικείμενο περαιτέρω έρευνας, ανάλυσης σε βάθος και δημόσιου διαλόγου το εάν και κατά πόσον οι ίδιες οι νέες τεχνολογίες ή το κοινωνικό τους περιβάλλον θα πρέπει να είναι ευαίσθητες σε θέματα φύλου. Αν θα πρέπει να προσπαθήσουμε να προσαρμόσουμε στις γυναικείες ανάγκες τον προσανατολισμένο στην τεχνολογία πολιτισμό μας ή να τον καταστήσουμε πιο ανθρώπινο.

Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών δεν θέτει μόνο θέμα πρόσβασης, ποσοτικής συμμετοχής και ίσης εκπροσώπησης των γυναικών, αλλά ένα βαθύτατο ερώτημα και κριτική αξιολόγηση της κουλτούρας της κοινωνίας της πληροφορίας, με τις αξίες της, τις αναπτυξιακές στρατηγικές της, τους στόχους της και την εμπλοκή του ανθρωπίνου δυναμικού.

Η εν εξελίξει διαδικασία προετοιμασίας της πρώτης στην ιστορία Παγκόσμιας Συνόδου Κορυφής για την Κοινωνία της Πληροφορίας, καθιστά απαραίτητο να διασφαλισθεί ότι η ενίσχυση του ρόλου και οι ανάγκες των γυναικών θα ληφθούν υπόψη κατά τη διαμόρφωση της πολιτικής που θα καθορίσει την εξέλιξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Είμαι βεβαία πως η συμβολή του σημερινού συνεδρίου στον δημόσιο διάλογο θα είναι πολύ σημαντική.

